

ZAPISNIK

sa 54. sjednice Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Skupštine Crne Gore, održane 9. septembra 2014.godine

Sjednica je počela sa radom u 10 sati.

Sjednicu je otvorio i istom predsjedavao poslanik Zoran Jelić, predsjednik Odbora.

Sjednici Odbora je prisustvovali delegacija Igmanske inicijative u sastavu: Branko Lukovac - Kopredsjednik Igmanske Inicijatve za Crnu Goru, Aleksandar Popov-
Kopredsjednik Igmanske Inicijative za Srbiju, Zora Pusić - Kopredsjednik Igmanske
Inicijatve za Hrvatsku, Vehid Šehić - Kopredsjednik Igmanske Inicijative za BIH, Vesna
Simović Zvicer - ekspertkinja za Crnu Goru, Branislav Radulović – kopredsjednik
Igmanske inicijative za Crnu Goru i Tanja Bakalbašić - koordinatorka projekta za Crnu
Goru i generalna direktorka NVO „Inicijativa za regionalnu saradnju“.

Sjednici Odbora su prisustvovali poslanici: Zoran Srzentić, Zorica Kovačević, Andrija
Popović, Janko Vučinić, Emilo Labudović i Goran Tuponja, članovi Odbora.

Sjednici Odbora nijesu prisustvovali poslanici: Neven Gošović, prim dr Izet Bralić i
Radovan Asanović, članovi Odbora.

Za sjednicu je usvojen sljedeći:

DNEVNI RED:

SLOBODA KRETANJA RADNE SNAGE

Predsjednik Odbora, Zoran Jelić saopštio je da se generalna sekretarka nevladine
organizacije „Inicijativa za regionalnu saradnju“ Tanja Bakalbašić se obratila ovom
Odboru i predložila da predstavnici igmanske Inicijative razgovaraju sa predstavnicima
Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje. Igmanska inicijativa, mreža nevladinih
organizacija Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Crne Gore i Srbije, uz podršku ambasada
nordijskih zemalja i nordijskog savjeta, više od tri godine radi na unapređivanju
interparlamentarne saradnje između četiri navedene zemlje uz korišćenje nordijskog
iskustva. Igmanska inicijativa je krajem 2013. godine započela projekat slobodno
kretanje radne snage između država potpisnica Dejtonskog sporazuma uz primjenu
nordijskog modela saradnje. Uz saziv je članovima Odbora dostavljena radna verzija
ovog Priručnika.

Radi konkretizacije ove ideje, uz podršku Ambasade Danske u Beogradu, Igmanska inicijativa je krajem 2013. godine započela projekat **SLOBODA KRETANJA RADNE SNAGE IZMEĐU ZEMALJA DEJTONSKOG SPORAZUMA UZ KORIŠĆENJE ISKUSTAVA IZ NORDIJSKOG MODELA SARADNJE.**

U okviru projekta formirana je mješovita ekspertska grupa sa predstavnicima iz sve četiri zemlje, čiji je zadatak da ostvari uvid u postojeće zakone i bilateralne sporazume u četiri države koji se odnose na ovu oblast i uoči gdje bi bilo neophodno da se pristupi određenim usaglašavanjima – kada je riječ o zakonima, odnosno donošenju novih bilateralnih sporazuma.

Članovi Odbora su se upoznali sa radnom verzijom publikacije.

Kopredsjednici Igmanske inicijative su upoznali članove Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje sa preporukama eksperata iz projekta.

U Priručniku su sadržane detaljne analize zakonodavnog okvira u oblasti slobode kretanja radne snage u sve četiri zemlje, date preporuke za razvijanje međuparlamentarne saradnje, sa posebnim akcentom na značaj potpisivanja bilateralnih sporazuma u oblasti zapošljavanja radnika migranata, sa predlogom neophodnog sadržaja sporazuma. Cilj je da se primjenom preporuka poboljša i unaprijedi međuparlamentarna saradnja između potpisnica Dejtonskog sporazuma, koristeći iskustva nordijskog modela, ali i da se u civilnom društvu i javnosti razvija i podiže svijest o pravima radnika migranata, kao i neophodnosti daljeg razvoja institucionalnog okvira za praćenje i upravljanje procesima migracije radne snage, odnosno slobodnog kretanja robe, ljudi i kapitala. Smatraju da će Priručnik biti dobar, ne samo za parlamentarne odbore, već i za medije, socijalne partnere i nevladine organizacije i da će podstaći saradnju kako među državnim organima u jednoj zemlji, tako i saradnju između državnih organa potpisnica Dejtonskog sporazuma, kao i da će podstaći razmjenu informacija i pozitivnih iskustava među državama u području koje obrađuje.

U toku realizacije projekta analize nacionalnih zakonodavstava u praksi u zemljama koje učestvuju u realizaciji projekta uočeni/li su sljedeći **problemi**:

1. Zakonska regulativa koja je u ovom dijelu rigidna, koja predviđa ograničenje povodom zapošljavanja stranih državljana bez izuzetka za državljane koji potiču iz zemalja regiona;
2. Visoka stopa nezaposlenosti koja je prisutna u svim zemljama;
3. Visoka stopa neformalne zaposlenosti (siva ekonomija);
4. Neusklađenost obrazovne strukture kadrovskih potreba poslodavaca i lica koja traže zaposlenje;

5. Neusklađenost ponude i tražnje kako u pogledu strukture zanimanja tako još više i broja izvršilaca u njima;
6. Neusklađenost u smislu kvaliteta profesionalne osposobljenosti lica koja završavaju redovno obrazovanje i aktuelnih tehnoloških zahtjeva i uslova rada u proizvodnji i uslugama;
7. Formalan pristup izradi strategija i akcionih planova zapošljavanja, bez oslonca na realnu koncenzusom usvojenu cjelokupnu startegiju privrednog razvoja;
8. Nepoštovanje zakona i drugih propisa kojima se uređuju prava zaposlenih i obaveza poslodavca;
9. Nedostatak kapaciteta institucija kontrole svih uslova rada (uslovi rada, zaštita na radu, redovna isplata plata i sl.) ;
10. Nekoordinisano djelovanje nadležnih državnih institucija;
11. Nedovoljno razvijen socijalni dijalog i nedovoljno učešće u kreiranju propisa svih zainteresovanih subjekata (sindikati, udruženja poslodavaca, privredne komore, profesionalna udruženja, nevladine organizacije, nacionalna vlada i lokalna samouprava) ;
12. Nedostatak adekvatne međudržavne saradnje u kreiranju usklađenih i efikasnih politika zapošljavanja između zemalja potpisnica Dejtonskog sporazuma, i pored toga što što je ekonomska saradnja sve intenzivnija.

S obzirom na navedeno, saopšteno je, bilateralni sporazumi o zapošljavanju predstavljaju izuzetno dobar i pogodan mehanizam za uređenje pitanja migracije radne snage koja treba da se odvija u skladu sa međunarodno utvrđenim ali i međudržavno dogovorenim načelima i postupcima. Svrha bilateralnih sporazuma je višestruka jer se njihovim zaključivanjem postižu ekonomski, politički, razvojni, kulturni i drugi ciljevi.

Kao **preporuke** su naveli:

1. Razmotriti mogućnost obrazovanja međudržavnog tijela (savjeta ili slično) koje bi se bavilo analizom problema i razvojem regionalne saradnje u oblasti zapošljavanja po uzoru na nordijski sistem;
2. Savjet bi trebalo da radi na analizi postojećih propisa i prakse u ovoj oblasti radi izrade deklaracije kojom bi bili obuhvaćeni polazni elementi za utvrđivanje zajedničkih smjernica saradnje, razvoja politika zapošljavanja i utvrđivanja pravno uređenog tržišta rada;

3. Savjet bi se bavio analizama potreba tržišta rada i u skladu sa tim predlagao rješenja koja se odnose na saradnju četiri zemlje u oblasti obrazovanja, nauke, inovacija, energije, poljoprivrede itd. ;
4. Savjet bi radio na stvaranju uslova za prilagodljivo i efikasno tržište rada, olakšano poslovanje između privrednih subjekata, unaprijeđenje položaja radnika i dostupnu zaštitu radnih prava. Na ovaj način imala bi se bolja preglednost radnih migracija unutar zemalja koje su članice savjeta i samim tim bi se uspostavio bolji sistem suzbijanja rada na crno što je zajednički interes svih država potpisnica Dejtonskog sporazuma, sa obzirom da je to vrlo izražen problem u svim zemljama; i
5. Korak koji bi mogao znatnije unaprijediti poslovnu saradnju i zapošljavanje je sklapanje bilateralnih sporazuma u oblasti rada i zapošljavanja između četiri zemlje potpisnice Dejtonskog sporazuma. Sporazumi bi trebali biti zasnovani na objektivnoj i realnoj procjeni ponude i potrebe za određenim profilom radne snage zemalja potpisnica sporazuma i sadržavati konkretne mjerljive uslove pod kojima će se migracija radne snage odvijati, kao i precizno definisane instrumente zaštite radnika migranata.

Članovi Odbora su jednoglasno podržali Inicijativu i izrazili otvorenost za međunarodnu saradnju sa nadležnim odborima susjednih država.

Sjednica je završena u 12 sati i 10 minuta.

Br.00-63-12/

Podgorica, 17. novembar 2014. godine

**Sekretar Odbora
Momir Joksimović**

**Predsjednik Odbora
Zoran Jelić**